

वळके सातिर्डे खारभूमी योजना,
ता.मुरुड, जि. रायगड या योजनेच्या
नूतनीकरणाच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय
मान्यता मिळणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: खाभूयो - २०२२/(प्र.क्र.१८४)/खारभूमी

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक :- ०७ मार्च, २०२४

पहावे-

मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोंकण प्रदेश, मुंबई यांचे पत्र क्र. मुअकोप्र / वळके सातिर्डे /
खारभूमी / तां- ३ /४६७० , दिनांक ०६/१२/२०२२.

प्रस्तावना:-

वळके सातिर्डे खारभूमी योजना, ता. मुरुड, जि. रायगड ही योजना रेवदंडा खाडीजवळ कुंडलीका नदीच्या तीरावर आहे. रायगड जिल्हातील खारभूमी विकास योजनेच्या बृहत आरखड्यात मुरुड तालुक्यातील अ. क्र. ०१ व पृष्ठ क्र.२७ वर समाविष्ट आहे. तसेच केंद्रिय पर्यावरण व वन मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे कडील पत्र जा. क्र. जे-१७०११/३२/२००१ /आय -३/दिनांक २२/८/२००३ अन्वये सागरी नियमन कायदा १९९१ मधून सूट दिलेल्या कोकणातील एकूण ५७५ (रत्नागिरी जिल्हातील १७० खारभूमी योजना) खारभूमी योजनाध्ये या योजनेचा समावेश आहे. ही योजना बोर्डकाळात सन १९५६ साली फक्त मातीकामात पुर्ण झालेली असुन सदर योजनेचे नुतनीकरण १९९४ साली राज्यनिधी अंतर्गत करण्यात आले आहे. सदर योजना पूर्ण होऊन २८ वर्षांचा कालावधी लोटला आहे. सदर योजनेमुळे ५१८ हेक्टर क्षेत्र पुनःप्रापित होणार आहे. योजनेच्या बांधाची एकूण लांबी सा. क्र. ० ते ६९० मी (भाग-अ) व सा. क्र. ० ते ५०१० मी. (भाग-ब) अशी एकूण ५७०० मीटर आहे, तसेच या योजनेवर सा. क्र. ९५ मी., १८०० मी., २७०७ मी, सा. क्र. ३४६५ मी. व सा. क्र. ४४३७ मी अशा एकूण ५ उघाड्या आहेत. पावसाळ्यामध्ये पूराचे पाणी खाडीकडून मोठ्या प्रमाणात येत असल्यामुळे तसेच नेहमीच्या भरती ओहोटी मुळे बांधाचे नुकसान झालेले आहे. बांधाचे मोठ्या प्रमाणावर क्षरण होऊन खांडी पडलेल्या आहेत. खांडीमुळे खाडीचे क्षारयुक्त पाणी शेतात शिरुन भातशेतीचे नुकसान होत आहे. बांधाचे निसर्ग व तौक्ते चक्रिवादळामध्ये खुप मोठे नुकसान झाले आहे. तसेच बांधाच्या नुकसानी बरोबर तीनही उघाड्यांचे खूप नुकसान झालेले आहेत. त्यामुळे योजनेचे नुतनीकरण करणे गरजेचे आहे.

मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोंकण प्रदेश, मुंबई यांच्याकडून संदर्भाधीन पत्रान्वये शिफारशीसह शासनास प्राप्त झालेला वळके सातिर्डे खारभूमी योजना, ता. मुरुड, जि. रायगड या खारभूमी योजनेच्या नूतनीकरणाच्या कामास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार सदर प्रस्तावा संदर्भात शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

वळके सातिर्डे खारभूमी योजना, ता. मुरुड, जि. रायगड या योजनेच्या नूतनीकरणाच्या कामास जलसंपदा विभागाची सामाईक दरसूची सन २०२२-२०२३ या वर्षाच्या दरसूचीवर आधारित अंदाजित रूपये १६,६५,३२,९९१/- (रुपये सोळा कोटी पासष्ट लक्ष बत्तीस हजार नऊशे एक्याण्णव फक्त) एवढ्या रक्कमेस याव्दारे प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे. तरतुदींचा उपशीर्षवार गोषवारा सोबतच्या परिशिष्ट अ मध्ये देण्यात आला आहे. सदरील प्रशासकीय मान्यता पुढील अटींच्या अधीन राहून देण्यात येत आहे.

१. जलसंपदा विभागाने प्रगतीपथावरील कामे व त्यांचे आर्थिक दायित्व यांचा आढावा घेऊन स्विकारलेल्या प्रकल्पांच्या कामांचे प्राधान्यक्रम ठरवावेत व विषयाधीन योजनेस प्राधान्यक्रमानुसार निधी उपलब्ध करण्याची कार्यवाही करावी.

२. योजनेच्या कामावरील खर्च मागणी क्रमांक आय-५, मुख्य लेखाशिर्ष “४४०२ मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च (१०२) मृद संधारण (०१) खार जमीन योजना (०१) बांधकामे (योजनांतर्गत) (४४०२०३८४)” या लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकावा व तो मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

३. शासन शुध्दीपत्रक दिनांक १५.०१.२०२४ मधील अ.क्र. २ नुसार खारभूमी योजना पूर्ण करण्यासाठी पुनःप्रापित क्षेत्रातील लाभधारकांकडून प्रकल्पातील सहभाग म्हणून रुपये ५००/- प्रती हेक्टर खर्च (किमान रुपये २००/-रोख व रुपये ३००/- मजुरीच्या स्वरूपात किंवा रोखीने) घेण्यात यावा व शासन निर्णय दिनांक ०४.०३.२०२२ मधील परिच्छेद क्र. २(३) नुसार खारभूमी योजनेचे बांधकाम सुरु करण्यापूर्वी लाभधारकांनी सहकारी संस्था स्थापन करावी व योजनेचे काम पूर्ण झाल्यानंतर योजना देखभाल व दुरुस्तीसाठी त्यांच्याकडे हस्तांतरित करण्यात यावी.

४. सदर कामासाठी विहित मार्गाने तरतूद अर्थसंकल्पित केल्याशिवाय त्यावर खर्च केला जाणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.

५. या कामाकरीता पर्यावरण विषयक तसेच इतर सर्व वैधानिक मान्यता घेतल्यानंतरच प्रत्यक्ष काम सुरु करावे.

६. सदर प्रशासकीय मान्यता म्हणजे प्रकल्प कार्यान्वयीत करण्याच्या विविध टप्प्यावर झालेल्या अनियमिततेस मान्यता असल्याचे गृहित धरता येणार नाही. सदर प्रशासकीय मान्यता देणेपूर्वी अथवा नंतरही या कामावर कोणतीही अनियमितता झालेली असल्यास अथवा आढळल्यास सदर प्रशासकीय मान्यता प्रदान केल्याने ती नियमित झालेली आहे असे गृहीत धरता येणार नाही.

७. सदर योजनेसाठी कोणत्याही प्रयोजनार्थ मंजूर प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेबाहेर जाऊन, निधी वितरण अथवा अतिरिक्त खर्च करता येणार नाही. या संदर्भात प्रचलित शासन निर्णय, वित्तीय अधिकार मर्यादा, विहित केलेली निविदा कार्यपद्धती यांचे काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्यात यावी.

८. सदर प्रकल्पाच्या प्रस्तावित प्रशासकीय मान्यतेमध्ये अंतर्भूत किंमतीला तांत्रिक मान्यता प्राप्त करून घ्यावी.

९. संपूर्ण प्रकल्प हा सदर प्रशासकीय मान्यता किंमतीच्या मर्यादेत पूर्ण करावा.

सदरहू शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक विअप्र-१०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/ विनियम भाग-२, दिनांक १७.०४.२०१५, भाग पहिला, उपविभाग तीन, अनुक्रमांक ४, परिच्छेद क्रमांक २७(२) अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार आंतरवित्त सल्लागार व सह सचिव तसेच नियोजन विभागाच्या (कायार्सन-१४३४) यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. २४५/२३ दिनांक १३.१०.२०२३ व वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. ४६१/२०२३.व्यय (१२) दिनांक २९.१२.२०२३ नुसार दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

या योजनेस प्रदान करण्यात आलेली प्रशासकीय मान्यता या विभागातील खारभूमी कार्यासनाच्या प्रशासकीय मान्यता नोंदवहीत १५ या अनुक्रमांकावर नोंदविण्यात आली आहे.

सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०३०७११३२४९६४२७ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

सहपत्र:- परिशिष्ट अ

(प्रविण कोल्हे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य ,यांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उप मुख्यमंत्री, (जलसंपदा) महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, यांचे प्रधान सचिव मुंबई.
४. मा. उप मुख्यमंत्री, (वित्त व नियोजन) महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, यांचे प्रधान सचिव मुंबई.
५. मा.विरोधी पक्ष नेते, विधानपरिषद / विधानसभा महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
६. अपर मुख्य सचिव (जलसंपदा) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
७. सचिव (प्रकल्प समन्वय), जलसंपदा विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
८. सचिव (लाभक्षेत्र विकास), जलसंपदा विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
९. महालेखापाल १/२, महाराष्ट्र राज्य (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर.
१०. महालेखापाल १/२, महाराष्ट्र राज्य (लेखापरिक्षा), मुंबई/ नागपूर.
११. जिल्हाधिकारी, रायगड
१२. मुख्य अभियंता, (द व प्र) व सहसचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोकण प्रदेश, मुंबई.

१४. आंतर वित्त सल्लागार व सह सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. उप सचिव (लघु पाटबंधारे) यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१६. प्रकल्प संचालक व अधीक्षक अभियंता, खारभूमी विकास मंडळ, ठाणे.
१७. अवर सचिव (खारभूमी), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१८. अवर सचिव, अर्थ शाखा १/२, मंत्रालय, मुंबई.
१९. कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग/अर्थ-२, मंत्रालय, मुंबई.
२०. कक्ष अधिकारी, नियोजन विभाग (कार्यासन - १४३४), मंत्रालय, मुंबई.
२१. खारभूमी कार्यासन, संग्रहार्थ.

(शासन निर्णय जलसंपदा विभाग क्रमांक: खाभूयो-२०२२/प्र. क्र.१८४/ खारभूमी

दिनांक ०७/०३/२०२४ चे सहपत्र)

परिशिष्ट अ

वळके सातिर्डे खारभूमी योजना, ता.मुरुड, जि. रायगड या योजनेच्या नूतनीकरणाच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता मिळणेबाबतच्या प्रस्तावातील उपशीर्षनिहाय तरतुदी.

अ.क्र.	उपशीर्ष	अंदाजपत्रकीय किंमत (रुपये)
१	अ- प्राथमिक कामे	०.००
२	ब- भूमी संपादन	०.००
३	क- कामे बंधारा	८,०४,७२,२४४.००
४	फ- आर.एच.टी. वर्क	२,४०,६४,९३९.००
५	के- इमारती	०.००
६	एम- वृक्षारोपण	०.००
७	ओ- संकीर्ण	०.००
८	पी- देखभाल	०.००
९	आर- दळणवळण	६०,३९,०५९.००
	एकूण कामे रुपये	११,०५,७६,२४२.००
	इन्शुरन्स १%	११,०५,७६२.४२
	गौण खनिज	२,३८,८९,६३९.००
	जी. एस. टी. १८%	१,९९,०३,७२३.५६
	अनुषांगिक खर्च १०%	१,१०,५७,६२४.२०
	एकूण रुपये	१६,६५,३२,९९१.००

ठळक वैशिष्ट्ये

पुनःप्रापित होणारे क्षेत्र	५१८ हेक्टर
प्रती हेक्टरी किंमत (रुपये)	रुपये ३,२१,४९२/-
लाभव्यय गुणोत्तर	१.१८

(प्रविण कोल्हे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन